

fortere Naremaal tilstede, saa er dette jo slet ikke Andet, end hvad hele Loven tilligter. Naar vi betragte dette som en Ulykke, saa kunne vi jo ikke gaae ind paa hele Overenskomsten; men naar vi betragte Selveiendom med sin Disposition uden nogensomhelst videre Betingning af de nuværende Fæstebestemmelser som et Godde, saa seer jeg egentlig ikke, hvorfor § 9 er saa meget at befrygte. Det erode Medlem udtalte den Frygt, at der derved skulde være beredt Jorddroppen en Mulighed for at løfte Fæsterne til at gaae ind paa en Overenskomst, der var ugunstig for Fæsteren selv, idet han ellers vilde være udsat for, at Gaarden i Henhold til § 14 blev kjøbt af Jorddroppen og nedlagt som en Gaard, der var undergivet de samme Betingelser som gammel Hovedgaardsjord. Naar det erode Medlem vil gjøre sig det lidt klart, hvorledes Forholdet i Virkeligheden stiller sig, saa maa det meget snart blive ham fuldkommen tydeligt, at en saadan Frygt er aldeles ubegrundet. Hvad er det da, der gjør, at en Jord faaer Værdi, naar den kommer i Klasse med gammel Hovedgaardsjord? Det er, at der kan disponeres over den i en større Samling; men dette bliver kun Tilfældet, naar Jorden enten ligger op til gammel Hovedgaardsjord, eller naar den ligger samlet med anden Jord, hvorover der habes en lignende Dispositionsret. Naar Jorden ligger særskilt, som den vil gjøre i de fleste Tilfælde, hvor § 9 kommer til Anvendelse, kan det være Jorddroppen ligegyldigt om han har Dispositionsret derover i Henhold til § 14 eller ikke, og det samme gjælder om Jord, som kun skal overdrages paa kort Tid. Jeg tror derfor ikke, at denne Frygt er begrundet, og jeg er overbevist om, at dette vil vise sig praktisk, naar § 9 kommer til Anvendelse. Det er imidlertid endnu stillet et Endringsforslag om ligeledes at lade § 9 udgaae. §§ 9 og 14 ere de to Paragrafer, der ere stillede op for at gjøre Jorddrotterne villige til at gaae ind paa dette Lovforslag, medens Godtgjørelsen er stillet op paa den anden Side for at faae Fæsterne til at gaae ind paa Forslaget. Det kommer nu an paa, om vi ville fremme Dette Lovforslag, eller om vi ville slippe alt det bort, som gjør det tilgen-

geligt for den ene Side; thi i saa Tilfælde vil der være al Sandsynlighed for, at vi ikke faae Lovforslaget til at komme ud. Hvis forøvrigt Endringsforslagene til § 8 ikke blive vedtagne, saa vil jeg dog sige, at for mig have Endringsforslagene om at lade §§ 9 og 14 udgaae, ikke saameget at betyde som for mange Andre; men for mig idetmindste har det meget at betyde, at § 8 forbliver straaende uforandret. Det er klart, at for Alle dem, der ville have en absolutt Tvangslav, er det onskeligt at faae § 8 forandret; men det maa ogsaa efter mine Udtalelser og efter min Estimering til den hele Sag være klart, at jeg ikke ønsker en absolutt Tvangslav, og at Bestemmelsen i § 8 just er Noget, der gjør det tiltalende for mig, at gaae ind paa dette Lovforslag, forsaavidt som den giver en Mulighed for, hvor man fra begge Sider foretrækker Livsfæste og Forpagtning paa 50 Aar for Selveiendom, enten fordi den paa gjældende Jordbrugers Efterladte ikke har tilstrækkelige Midler eller af hvilket som helst andre Grunde, da at lade det gamle Forhold bestaae. Det er just Noget, der i mine Tanker er prisværdigt ved dette Lovforslag, at det aabner Mulighed for at fremme Overenskomster til begge Sider. Kun naar de Paagjældende ikke kunne faae en Overenskomst bragt istand, træder Tvangen til. Desuden er der ikke den allermindste Grund til Frygt for eller Tvivl om, at Loven skulde vise sig uanvendelig paa de Forhold, der kunne opstaae i Henhold til § 8. Det er fuldkomment klart efter § 1, at, naar en Gaard ifølge § 8 vedbliver at være fæstet bort til den nuværende Fæsters Efterladte, saa vil den, naar engang i sin Tid Fæsteren afgaaer ved Døden, være underkastet Bestemmelsen i § 1. Dette er Noget, som er aldeles uivisomt, og jeg vilde anfæe det for ganske overflødigt at sætte en særlig Bestemmelse derom ind i Loven. — Hvad § 14 angaaer, da skal jeg for min Part ikke frygte for at opgive den til Fordeel for Bestemmelsen om de 20 Aar, naar vi derved kunde opnaae en Overenskomst. Jeg sætter forøvrigt Priis paa § 14 og er overbevist om, at mange Jorddrotter ogsaa ville sætte overordentlig stor Priis paa den;